

GEMEENTE ALMELO: HET VERLEGGEN VAN KABELS EN LEIDINGEN VOOR HET CREEEREN VAN BOOMWORTELRUIMTE

De maatregelen

- Het planten van bomen op de verbindende pleinen en het verleggen van kabels en leidingen in spaghettiformatie of het extreem zoneren van kabels en leidingen
- Het aanleggen van warmtekuudeopslag bij de nieuwbouw

De gewenste kwaliteitsverandering / de doelstelling

- Verbeteren van de winkelsfeer en de recreatieve aantrekkelijkheid van pleinen
- Meer klimaatbestendigheid

Belangrijkste resultaten van de quick scan kostenbatenanalyse (MKBA-light)

Hoewel het verleggen van kabels en leidingen om ruimte te creëren voor het planten van bomen in de binnenstad een dure maatregel is, wegen de baten ruimschoots op tegen de kosten. Het saldo bedraagt EUR 2,5 miljoen uitgedrukt in netto contante waarde. Dat komt onder andere omdat er veel baathouders zijn. De grootste baathouders zijn de winkeliers met een baat van 2,7 miljoen euro. De betalingsbereidheid voor producten is hoger wanneer winkels uitkijken op bomen. Andere grote baathouders zijn de bewoners, vanwege de toename van woongenot van EUR 0,7 miljoen. Daarnaast hebben bewoners de baat energiebesparing van 0,8 miljoen door het aanleggen van de warmtekuudeopslag (EUR 0,5 miljoen).

De verdeling van kosten en baten over de partijen is echter scheef. Alle partijen hebben een positief saldo behalve de gemeente Almelo. Wanneer de gemeente veel kosten en weinig baten heeft kan zij (een deel van) de kosten verhalen op de baathouders of de kostenveroorzakers. Baathouders zijn ondernemers. Zij zouden bij het afgeven van de omgevingsvergunning via leges mee kunnen betalen of via een extra WOZ-belasting in een aangewezen Bedrijveninvesteringszone. Mogelijk kan de gemeente in de toekomst de extra kosten voor het verleggen van kabels en leidingen en voor proefboringen om de exacte ligging van bestaande kabels en leidingen te detecteren ook verhalen op de veroorzakers van de kosten, zoals de nutsbedrijven. Bijvoorbeeld via leges en concessies. De zogenoemd KLIC-melding, de verplichte melding die bedrijven, die grondwerkzaamheden uitvoeren, dienen te verrichten volgens de wet WION, biedt hier aanknopingspunten voor.

Samenwerking en inbreng van stakeholders

Gemeente Almelo, Provincie Overijssel SKBodem

Leerpunten

'Het redeneren vanuit baten vraagt extra inzet van betrokkenen, maar leidt uiteindelijk tot een procesversnelling'

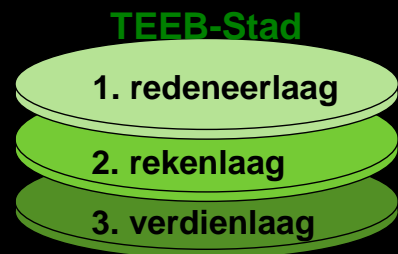
'De relatie tussen boven- en ondergrond wordt inzichtelijker'

Wat is TEEB-Stad? MKBA 'light' voor gemeentes!

TEEB staat voor 'The Economics of Ecosystems and Biodiversity'. Het is een internationaal traject waarin steden groenbaten en andere omgevingsbaten meenemen hun investeringsbeslissingen. De kosten van groene, blauwe en sociale maatregelen zijn doorgaans wel bekend zijn, maar hun baten niet. Hierdoor blijft het verleidelijk om plannen die op de tekentafel prachtig zijn aangekleed met groene, blauwe en sociale kwaliteiten, op de rekentafel van de exploitatiebegroting weer uit te kleden, omdat dat de kosten omlaag brengt.

De TEEB-Stad-methode is een lichte variant van de maatschappelijke kostenbatenanalyse (MKBA), die door het rijk gebruikt wordt voor de evaluatie van grote projecten. Zij is speciaal toegesneden op investeringen in de kwaliteit van de openbare ruimte in gemeentes. Dit houdt onder andere in dat de nadruk ligt op het beredeneren van baten en niet op het berekenen ervan. Ook is er speciale aandacht voor het opsporen van mogelijkheden om baathouders te betrekken bij de groenfinanciering. De TEEB-stad-methode bestaat dan ook uit drie lagen: *redeneren*, *rekenen*, *verdiene*n.

Waarom TEEB-Stad?

Met de MKBA-systematiek van rijk is ook mogelijk om groen- en andere omgevingsbaten mee te nemen in de besluitvorming. Waarom dan toch een speciale methode voor gemeentes? De drie belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- (1) de rijksmethodiek is heavy; ingewikkeld qua berekeningen, moeilijk te begrijpen en bovendien duur. De TEEB-Stad methode is light;
- (2) de rijksmethodiek is meer een toetsende methode. TEEB-Stad biedt een ontwerpende methode. Projecten worden ontworpen vanuit de grootste potentiële baten samen met de baathouders. Baathouders worden niet alleen uitgenodigd om mee te denken maar ook om mee te investeren;
- (3) de relatie tussen een batig maatschappelijk saldo en duurzaamheid wordt niet gelegd: de TEEB-Stad-methode laat zien hoe op grond van kosten en baten bepaald kan worden of een project bijdraagt aan duurzaamheid.

Kwaliteitsborging: light qua studielast, maar heavy qua kwaliteit!

De TEEB-Stad benadering is gestoeld op internationaal wetenschappelijk erkende methode voor de economische waardering van ecosysteemdiensten: [zie www.teebweb.org](http://www.teebweb.org). Verder wordt bij baatberekeningen aangesloten op aanvulling op de leidraad OEI* voor waardering van natuur, water en bodem in maatschappelijke kostenbatenanalyses en het bijbehorende kengetallenboek. Het betreft dus de doorontwikkeling van een 'zware' methode naar passende praktijkgerichte 'lichte' werkwijze voor gemeentes.

* OEI= overzicht effecten infrastructuur

Voor wie?

De TEEB-Stad-methode is geschikt voor gemeentes, stadsregio's, woningbouwcoöperaties en andere lokale partijen die worstelen met investeringsvraagstukken op het gebied van natuur, water, herinrichting van de openbare ruimte, erfgoed, milieu, verkeer en vervoer, stadslandbouw etc.

Sluit u aan bij de Community of Practice!

TEEB-Stad is niet alleen een werkwijze, maar ook een werkgemeenschap. Verschillende gemeentes zijn reeds aangesloten bij de Community of Practice: Apeldoorn, Rotterdam, Delft, Amsterdam, Almelo, Haarlem, Den Haag, Eindhoven, Zwolle, Deventer Etc.

Wilt u ook deelnemen? Meldt u dan aan op: www.omgevingseconomie.nl

Hier kunt u terecht met vragen en ook een reeds uitgevoerde of nog uit te voeren casus uit uw gemeente aanmelden. Tevens kunt u hier (gratis) cases van andere gemeentes, de TEEB-Stad-handleiding en andere interessante documenten downloaden.